

สงคราม Drone เหตุใดระบบขานบินไร้คนขับจะเป็นผู้กำหนดแสนยานุภาพทางอากาศในอนาคต

แปลและเรียบเรียงโดย พรพล น้อยธรรมราช STA2

จาก 'Flight of the drones'. The economist, 8th-14th October 2011, pp.30-32.

ในวันที่ 30 กันยายน 2011 Anwar Al-Awlaki และพรรคพวกกลุ่มอัลกออิดะห์ ที่กำลังพักขบวนรถของตนเองบนถนนทรายอันห่างไกลแห่งหนึ่งซึ่งลึกเข้าไปในเขตประเทศเยเมน ทันใดนั้นเองก็มีจรวดพุ่งมาใส่กลุ่มรถดังกล่าวอย่างไม่ทันที่จะได้ตั้งตัว การสังหาร Anwar Al-Awlaki ผู้เชี่ยวชาญด้านการโฆษณาชวนเชื่อหรือ Propagandist ของกลุ่มอัลกออิดะห์ครั้งนั้น เป็นผลงานครั้งล่าสุดของขานบินไร้คนขับอย่าง Predator และ Reaper ซึ่งทั้งสองกำลังจะเป็นผู้เปลี่ยนคำจำกัดความของการรบในพื้นที่ของศัตรูไปตลอดกาล นั่นคือ 'หนีได้ และหลบซ่อนไม่ได้'

อันที่จริงแล้ว ผู้เชี่ยวชาญหลายคนในสหรัฐฯ ไม่ชอบให้คนเรียกขานบินดังกล่าวว่า 'Drone' สักเท่าไร ซึ่งก็มีเหตุผลอยู่ไม่น้อย เนื่องจากศัพท์คำว่า Drone นั้น เดิมแปลว่าผึ้งตัวผู้ที่ไม่ค่อยมีประโยชน์ เหล็กในก็ไม่

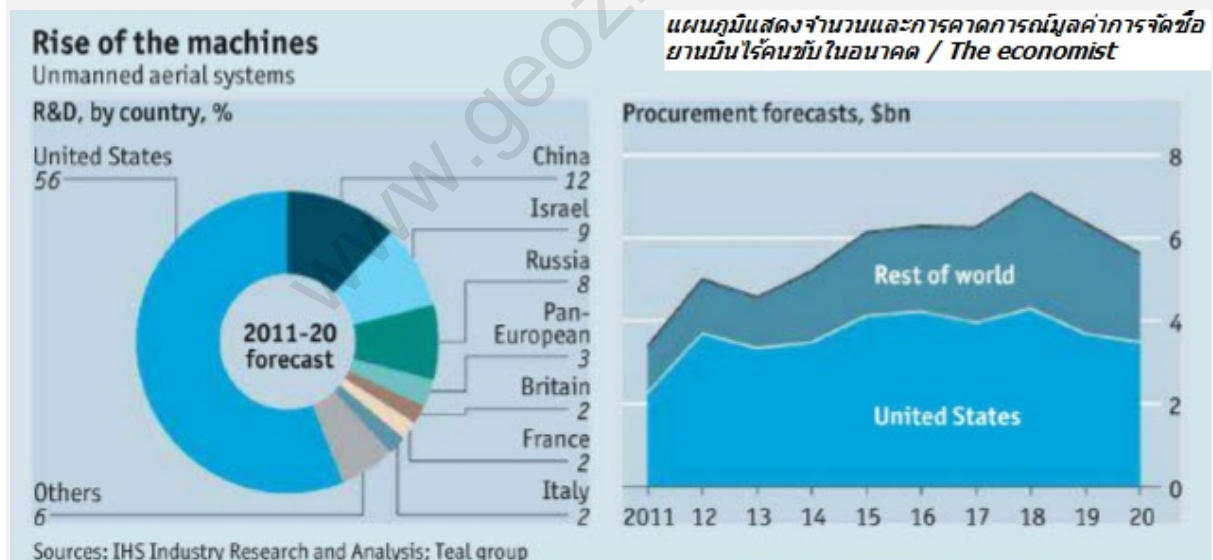
ผลิตน้ำผึ้งก็ไม่ได้ มีหน้าที่ในรังคือเอาไขผสมพันธุ์กับราชินีผึ้งอย่างเดียว ซึ่งจะเป็นตัวแทนของ Predator MQ-1 และ Reaper MQ-9 ไม่ได้แม้แต่เน้อย เพราะ Predator MQ-1 และ Reaper MQ-9 มีระบบเซนเซอร์ที่ซับซ้อน ติดตั้งจรวด Hellfire และระเบิดนำวิถีด้วยเลเซอร์ โดยปัจจุบันกำลังทำหน้าที่ตรวจสอบน่านฟ้าในอัฟกานิสถาน ยิ่งอาวุธหนักโจมตีกลุ่มก่อการร้ายในพื้นที่ของปากีสถาน เยเมน และโซมาเลีย รวมถึงช่วยเหลือนาโตในการจัดการทหารของ พันเอกมูฮัมมาร์ กัดดาฟี ในลิเบีย

แต่หากจะเรียก Drone ว่า Unmanned Aerial Vehicles (UAVs) หรือ Unmanned Aerial Systems (UAS) ก็อาจจะไม่ตรงนักด้วยซ้ำไป เพราะถึงแม้จะไม่มีคนนั่งใน cockpit แต่เครื่องอย่าง Reaper ซึ่งถือว่าเป็น Predator ในเวอร์ชันที่ใหญ่กว่าและอันตรายกว่านั้น ต้องใช้คนถึงกว่า 180 คนเพื่อควบคุมการบิน ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ยานบินไร้คนขับถือว่าเป็นยุทธโศปกรณ์ในที่ถูกเลือกใช้อันดับต้นๆ สำหรับงานต่อต้านการก่อการร้าย ตั้งแต่ปี 2005 เป็นต้นมา มีการนำยานบินไร้คนขับ เข้ามาประจำการเพื่อภารกิจทางการทหารเพิ่มขึ้นถึง 1,200% และในหลายปีที่ผ่านมาจะมีข่าวที่ผู้นำตาลีบันหรืออัลกออิดะห์ถูกสังหารโดยจรวดที่ยิงจากยานบินไร้คนขับแทบจะทุกเดือน ในปัจจุบันจำนวนชั่วโมงที่สหรัฐฯ ใช้ ยานบินไร้คนขับ

ในการปฏิบัติการนั้นมากกว่าจำนวนชั่วโมงที่ปฏิบัติการโดยเครื่องบินรบปกติไปแล้ว อีกทั้งในปัจจุบัน สหรัฐฯ ต้องฝึกนักบินผู้ควบคุมยานบินไร้คนขับในจำนวนที่มากกว่าการฝึกนักบินเครื่องบินรบปกติอีกด้วย นอกจากนี้ในปีที่ผ่านมาอดีตรัฐมนตรีกลาโหมของสหรัฐฯ นาย Robert Gates ยังตัดสินใจงบประมาณในการพัฒนายานบินไร้คนขับ ในขณะที่โครงการทางทหารอื่นๆ ถูกตัดงบประมาณไปจำนวนมหาศาล

ภายใต้รัฐบาลของประธานาธิบดีบารัค โอบามา นั้น สหรัฐฯ มีการใช้ยานบินไร้คนขับในการโจมตีกลุ่มก่อการร้ายในบริเวณเขตชนกลุ่มน้อยในปากีสถานมากขึ้นถึง 10 เท่า จาก 1 ครั้งต่อ 40 วันในสมัยรัฐบาล George W. Bush กลายเป็น 1 ครั้งต่อ 4 ชั่วโมง นาย John Brennan หัวหน้าฝ่ายต่อต้านการก่อการร้ายของรัฐบาลโอบามาได้กล่าวว่าในช่วง 3 ปีต่อจากนี้ สหรัฐฯ อาจจะถอนกำลังทหารออกจากอัฟกานิสถานอย่างต่อเนื่อง แต่สหรัฐฯ จะไม่ลดจำนวนและเวลาในการใช้ยานบินไร้คนขับในการโจมตีสหรัฐฯ เชื่อว่าเท่านี้ก็ถือว่าเพียงพอต่อการปฏิบัติการต่อต้านกลุ่มอัลกออิดะห์ได้ เพราะดูจากความสามารถอันร้ายกาจของ **Reaper** ที่สามารถลอบยิงๆ ได้เป็นเวลานาน 24 ชั่วโมง และสามารถสอดส่องกิจกรรมของบุคคลที่อยู่บนพื้นด้านล่างในระยะความสูง 5 ไมล์ ในขณะเดียวกันก็สามารถส่งภาพวิดีโอแบบ Full Motion Video รายละเอียดสูงไปที่หน่วยบัญชาการ พร้อมกับสามารถโจมตีเป้าหมายด้วยจรวดได้อย่างแม่นยำ แล้ว ก็คงจะสามารถเชื่อได้ว่านี่คืออาวุธที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งของสหรัฐฯ ในสภาพการทำสงครามยืดเยื้อแบบในอัฟกานิสถาน

อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงมีคำถามว่า ยานบินไร้คนขับคืออาวุธในการรบแห่งอนาคตจริงหรือไม่ เพราะสำหรับสหรัฐฯ แล้วต้องไม่ลืมว่ายังมีภัยคุกคามใหม่ๆ ที่ไม่ใช่แค่กลุ่มติดอาวุธจีฮัดรออยู่ อย่างเช่นการเติบโตอย่างรวดเร็วของประเทศจีน และนิวเคลียร์ในประเทศอิหร่าน บางทีแล้วการที่ยังต้องพึ่งพาเครื่องบินรบที่มีคนขับที่สามารถตัดสินใจสถานการณ์ความเป็นความตายอาจจะยังคงเป็นทางเลือกที่เสี่ยงน้อยที่สุดก็เป็นได้ อย่างน้อยก็เป็นไปตามที่ทีมผู้ผลิต F-35 Joint Strike Fighter เครื่องบินราคาแพงที่รอเข้าประจำการในปี 2016 กล่าวอ้าง ถ้าหากคำตอบที่ได้คือ ยานบินไร้คนขับจะเป็นอาวุธแห่งอนาคต เราคงจะได้เห็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติทางการทหารอย่างแท้จริง นำโดยสหรัฐฯ ผู้ซึ่งครอบครองยานบินไร้คนขับมากกว่าประเทศใดในโลก แม้ว่าสหราชอาณาจักร และอิตาลีจะมีการใช้ยานบินไร้คนขับปฏิบัติการมากขึ้น รวมถึงอิสราเอลที่กำลังมุ่งเน้นอุตสาหกรรมยานบินไร้คนขับอยู่ก็ตาม

ยานบินไร้คนขับนั้นมีขนาดและรูปร่างที่หลากหลาย แม้ว่า Predator กับ Reaper จะได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด แต่ทั้งสองก็เป็นเพียงแค่บางส่วนของยานบินไร้คนขับจำนวนมากมายหลายหลากในโลกนี้ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยานบินไร้คนขับแบบต่างๆ จะมีความเหมือนกันก็คือความสามารถขั้นสูงในการหาข่าว สอดส่อง และลาดตระเวน ให้ความรู้ว่าศัตรูอยู่ที่ไหนและทำอะไรอยู่

ยานบินไร้คนขับนั้นสามารถมีขนาดใหญ่ได้อย่างที่ใช้เครื่องยนต์เจ็ท ติดตั้งเรดาร์ที่ทันสมัย ใช้ได้ทุกสภาพอากาศ และมีราคาสูงกว่าเครื่องบินรบ F/A18 นั้น สามารถลาดตระเวนในระยะ 53,000 ตารางไมล์ได้ภายใน 1 วัน และสามารถบินจากสหรัฐฯ ถึงออสเตรเลียได้โดยไม่ต้องหยุดเติมน้ำมัน และสามารถมีขนาดเล็ก ซึ่งในอนาคตอาจจะมีความระดับนาโนได้ และอาจจะอยู่ในรูปของนกหรือแมลงตัวเล็กๆ ที่สามารถซอกซอนเข้าไปในบ้าน หรือเกาะอยู่ตามกระจก คอยส่งข้อมูลกลับมา และขนาดกลางๆ ก็มีอยู่มากมายหลายแบบ ตั้งแต่แบบที่เหมือนเครื่องบินจำลองของเล่นที่สามารถปล่อยขึ้นได้ด้วยมือที่ใช้ตรวจการในระยะใกล้ จนไปถึงแบบที่ต้องใช้เครื่องช่วยขึ้นบินเช่น RQ-7B Shadow ที่ครอบคลุมการมองเห็นบนพื้นได้มากกว่า

เมื่อประมาณสองปีที่แล้ว กองทัพอากาศสหรัฐฯ ได้ออกเอกสารฉบับหนึ่งชื่อว่า Unmanned Aircraft Systems Flight Plan 2009-2047 หนึ่งในสิ่งที่น่าสนใจที่สุดในเอกสารฉบับนั้นก็คือวิสัยทัศน์ที่จะผนวกยานบินไร้คนขับให้สามารถทำงานด้วยกันได้ภายใต้เครือข่ายเดียวกัน โดยยานไร้คนขับในอนาคตอาจจะมีรูปร่างที่ไม่แตกต่างกันมาก ภายใต้แนวคิด “สถาปัตยกรรมแบบเปิด” (Open-architecture Approach) เพื่อให้ยานบินไร้คนขับนั้นมีความยืดหยุ่น เพื่อเอาไว้ในการปฏิบัติการร่วมให้มากที่สุด นอกจากนี้ยานบินไร้คนขับ

ขนาดกลางที่อาจจะย่อส่วนมาจาก Reaper นั้น ก็อาจจะสามารถทำอะไรได้หลายอย่างมากขึ้นทั้งเชิงรับและเชิงรุก กล่าวคือทั้งปกป้องน่านฟ้าจากการรุกรานของศัตรู และสามารถโจมตีฐานการป้องกันทางอากาศของศัตรูได้อีกด้วย ซึ่งเป็นคุณสมบัติเดียวกับที่ F-35 ได้รับการออกแบบมาเช่นกัน นอกจากนี้ยังมองไปถึงยานบินไร้คนขับขนาดใหญ่ที่สามารถนำไปใช้ในงานแจ้งเตือนและควบคุมทางอากาศ (Airborne warning and control aircraft – AWACs) งานเติมน้ำมันเครื่องบินบนอากาศ งานเครื่องบินบรรทุกลำเลียง และงานทิ้งระเบิดระยะไกล และที่ยังเป็นข้อถกเถียงมาก

ที่สุดจากวิสัยทัศน์ในเอกสารดังกล่าว ก็คือมีการคาดหมายว่า ในอนาคต หากได้รับการยอมรับจากทางด้านกฎหมายและด้านศีลธรรม ยานบินไร้คนขับในรุ่นต่อไปจะมีการติดตั้งปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่จะทำให้ยานบินไร้คนขับสามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง รวมถึงสามารถตัดสินใจทำการยิงจรวดเพื่อสังหารได้ด้วยตัวเอง แม้ปัจจุบันจะมีข้อถกเถียงที่ว่าระบบ AI จะสามารถทำงานได้อย่างที่คิดหรือไม่ แต่หากเอกสารฉบับดังกล่าวของกองทัพอากาศสหรัฐฯ ถูกต้อง ก็มีโอกาสที่จะเอาชนะปัญหาด้านเทคนิคต่างๆ ได้ทั้งหมดภายใน 30 ปี ซึ่งถึงตอนนั้น คงจะมีความคุ้มค่าในเชิงเทคโนโลยีในการสร้างยานบินไร้คนขับให้มีความสามารถเทียบเท่าหรือมากกว่าเครื่องบินรบปกติที่มีนักบินในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความเป็นไปได้แต่ก็อาจจะไม่เป็นที่ต้องการ เมื่อครั้งที่ยานบินไร้คนขับถูกผลิตขึ้นมาในยุคแรกๆ มันถูกออกแบบมาเพื่อภารกิจ 5D คือ Dull Dirty Dangerous Difficult หรือ Different งานที่เป็นชนิด Dull กับ Difficult นั้นคล้ายกันคือการสอดแนม ซึ่งอาศัยเวลาและการอยู่นิ่งๆ เป็นเวลานาน ซึ่งเป็นงานที่บุคคลไม่สามารถทำได้ โดยต้องจ้องเป้าหมายแบบตาไม่กะพริบเป็นเวลากว่า 18 ชั่วโมง เพื่อตรวจสอบรูปแบบของกิจกรรมของศัตรูบนพื้นดิน และหาเวลาที่เหมาะเจาะที่สุดในการโจมตีเป้าหมาย ในส่วนของ Dirty นั้น ก็เช่นงานที่ต้องบินเข้าไปตรวจสอบหรือเก็บตัวอย่างหากถูกโจมตีด้วยอาวุธเคมีหรืออาวุธชีวภาพ ส่วนงาน Dangerous นั้น คืองานที่ต้องเข้าไปสอดแนมในเขตของศัตรูซึ่งหากใช้เครื่องบินปกติ อาจจะมีโอกาสถูกยิงตกและนักบินอาจถูกจับเป็นตัวประกัน ส่วนงาน Different นั้น คืองานที่ต้องอาศัยการเปลี่ยนยุทธวิธีการสอดแนมตลอดเวลาซึ่งเกินขีดความสามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติได้

การที่ยานบินไร้คนขับสามารถทนอยู่นิ่งๆ ได้เป็นเวลานานๆ นั้น ทำให้อานบินไร้คนขับนั้นมีข้อได้เปรียบมากกว่าเครื่องบินที่มีคนขับคือสามารถให้ข้อมูลได้มากกว่าและมีรายละเอียดที่มากกว่าซึ่งทำให้การโจมตีในแต่ละครั้งมีความแม่นยำสูง ทำให้มีการสูญเสียของพลเรือนน้อย นอกจากนี้การที่ยานบินไร้คนขับนั้น มีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่า เพราะนอกจากจะไม่ต้องอาศัยระบบหรือที่ติดกว้างๆ เพื่อทำสนามบินและให้คนอยู่แล้ว ยานบินไร้คนขับโดยปกติจะมีขนาดเล็ก (แม้ว่าหลายๆ มานี้ยานบินไร้คนขับจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและแพงขึ้นเรื่อยๆ ก็ตาม) ซึ่งกองทัพพบได้ใช้ข้อดีในจุดนี้เพื่อนำระบบยานบินไร้คนขับไปใช้เพื่อเพิ่มการตระหนักรู้ของสถานการณ์ (Situation Awareness) ได้อย่างดีทีเดียว ยิ่งไปกว่านั้นการที่ไม่ต้องกังวลเรื่องการหาสถานที่เติมน้ำมันเชื้อเพลิงและไม่มีปัจจัยความเหนื่อยล้าของมนุษย์ ทำให้อานบินไร้คนขับสามารถทำการบินได้นานกว่าเครื่องบินปกติ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อด้านกลุ่มหัวรุนแรงและกลุ่มก่อการร้าย เพราะไม่ต้องทำการบินเข้า ออกพื้นที่ขัดแย้ง (Conflict Zone) บ่อยๆ เหมือนเครื่องบินที่ต้องใช้คนขับ โดยอาศัยผู้บังคับที่อยู่ในระยะที่ไกลจากพื้นที่ขัดแย้ง และผู้บังคับยานบินไร้คนขับก็ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ผ่านชั่วโมงบินและการฝึกบินใดๆ มากก็ได้ โดยมีค่าใช้จ่ายน้อย 1 ใน 10 ของการฝึกนักบินเครื่องบินรบปกติ

เมื่อมองถึงการที่จีนและประเทศต่างๆ กำลังพัฒนาจรวดระยะไกล และจรวดร่อนที่มีความแม่นยำสูงซึ่งสามารถโจมตีเป้าหมายที่ห่างออกไป 1,000 ไมล์ได้ ทำให้สหรัฐฯและพันธมิตรต่างกังวลในความปลอดภัยของเรือบรรทุกเครื่องบิน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจทางทหารมาตั้งแต่ปี 1945 ทำให้กองทัพเรือสหรัฐฯได้เสนอโครงการที่เรียกว่า Unmanned Carrier-Launched Airborne Surveillance and Strike aircraft (ยานบินไร้คนขับสอดแนมและโจมตีที่ปฏิบัติการจากเรือบรรทุกเครื่องบิน) ซึ่งตอนนี้กำลังรอนงบประมาณและหวังว่าจะมีคนเห็นด้วยกับโครงการนี้ ซึ่งถ้าโครงการนี้เกิดขึ้นจริง ก็คาดกันว่าน่าจะมีปฏิบัติการเต็มรูปแบบได้ในปี 2018 ซึ่งหากยานบินไร้คนขับสามารถทำการขึ้นลงได้จากคาบฟ้าเรือบรรทุกเครื่องบิน ก็จะทำให้เรือบรรทุกเครื่องบินปลอดภัยจากการโจมตีมากขึ้นด้วยการอยู่นอรัศมีการยิงจากฝ่ายตรงข้าม

นอกจากนี้ สิ่งที่ทำให้ยานบินไร้คนขับมีข้อได้เปรียบอีกข้อหนึ่งคือผู้ออกแบบสามารถออกแบบได้ตามปรารถนา เนื่องจากไม่มีปัจจัยเกี่ยวกับนักบินที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบ ฉะนั้นผู้ออกแบบสามารถออกแบบยานบินไร้คนขับรูปร่างแปลกๆ เพื่อทำให้หลบหลีกเรดาร์ได้แบบที่ไม่สามารถออกแบบให้กับเครื่องบินปกติได้ ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถออกแบบให้มีความสามารถเลขชี้กำลัง (Hyper-maneuvrability) ที่เครื่องบินปกติไม่สามารถทำได้ ซึ่งอาจจะมีการนำวัสดุคอมโพสิตและอุปกรณ์ด้านการบินล่าสุดมาใช้ เพื่อที่จะสามารถเพิ่มแรงจี (g-force) และเร่งความเร็วในระดับที่นักบินไม่สามารถทนได้

อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีข้อถกเถียงถึงความสามารถของยานบินไร้คนขับ โดยเฉพาะผู้ที่ยังคงสนับสนุนการลงทุนในการสร้างเครื่องบินรบปกติ โดยกล่าวว่ายานบินไร้คนขับนั้นจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารผ่านดาวเทียมสองทาง ซึ่งหากการเชื่อมต่อข้อมูลขัดข้อง การควบคุมระยะไกลจะไม่สามารถทำได้ซึ่งด้วยยานบินไร้คนขับจะต้องอาศัยข้อมูลเดิมที่ได้รับการติดตั้งก่อนหน้าและหาทิศทางด้วย GPS ซึ่งหากเป็นปฏิบัติการปกติประจำวันคงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา แต่หากเป็นภารกิจที่ต้องใช้ความเที่ยงตรงสูง การถูกสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์รบกวนหรือการถูกโจมตีการสื่อสารผ่านดาวเทียมโดยตรง จะกลายเป็นจุดอ่อนที่ร้ายแรงของยานบินไร้คนขับอย่างไม่น่าเชื่อ ซึ่งเรื่องดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้เองโดยฝ่ายศัตรูอาจจะไม่ได้ทำอะไรเลยก็เป็นได้

อันที่จริงแล้ว ในปัจจุบัน ยานบินไร้คนขับก็ยังประสบปัญหาดังกล่าวอยู่เช่นกัน คือมีความล่าช้าของสัญญาณ (Delay) อยู่บ้างในการส่งข้อมูลระยะไกล กับ การตอบสนองของยานบิน ซึ่งเรียกกันว่า “ความหน่วงของเวลา (Latency)” ซึ่งเมื่อเทียบกับเครื่องบินที่ไร้คนขับปกติแล้ว นักบินสามารถเห็นการคุกคามและสามารถตอบสนองหลบหลีกได้ทันที ซึ่งสำหรับพื้นที่อย่างอิรัก อัฟกานิสถาน เยเมน และโซมาเลีย คงไม่น่าห่วงเท่าใดนัก เนื่องจากฝ่ายตรงข้ามไม่มีอาวุธอันทันสมัยในการยิงต่อต้านยานบินไร้คนขับ แต่หากเป็นพื้นที่อย่างบอสเนีย ซึ่งเป็นสงครามเปิดตัวของ Predator นั้น โอกาสการถูกยิงตกนั้นมีสูงมาก เนื่องจากขณะนั้นเซอร์เบียยังคงครอบครองจรวดจากพื้นสู่อากาศที่ทันสมัยตั้งแต่ยุคสงครามเย็น

นอกจากนี้ ปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งของยานบินไร้คนขับคือความไม่ชัดเจนในการร่วมใช้การจราจรทางอากาศร่วมกับพลเรือนในสหรัฐฯ และยุโรป ซึ่งทางสำนักงานบริหารการบินแห่งชาติ (Federal Aviation Administration - FAA) เริ่มดำเนินการพิจารณาตั้งแต่ปี 2010 ซึ่งก็ยังคงมีข้อกังวลในเรื่องความเป็นไปได้ในสถานการณ์ที่ยานบินไร้คนขับสูญเสียการควบคุม และอาจจะชนกับเครื่องบินพลเรือนที่บินอยู่ได้

ปัญหาสำคัญอีกเรื่องหนึ่งของยานบินไร้คนขับคือการที่ยานบินไร้คนขับรุ่นใหม่ ๆ ได้รับการออกแบบมาให้สามารถเป็นอิสระจากผู้บังคับมากขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการลดภาระงานของผู้บังคับ ยานบินไร้คนขับบางชนิดในปัจจุบันสามารถขึ้นบินและลงจอดได้อัตโนมัติ และยังสามารถบินไปในตำแหน่งที่เป็นเป้าหมายได้เอง และตรวจสอบความเคลื่อนไหวบนพื้นดินได้เองโดยไม่ต้องอาศัยการควบคุม แม้ในปัจจุบันจะมีการกำหนดให้เมื่อกบินหรือผู้บังคับประจำเครื่อง 1 คนต่อยานบินไร้คนขับ 1 ลำ แต่ในอนาคตกองทัพอากาศสหรัฐฯ วางแผนไว้ว่าจะให้เมื่อกบินหรือผู้บังคับ 1 คนต่อยานบินไร้คนขับจำนวนสูงสุด 4 ลำ ยิ่งไปกว่านั้นกองทัพอากาศสหรัฐฯ ยังวางแผนไว้อีกว่าให้ยานบินไร้คนขับสามารถตัดสินใจในการกิจด้วยตัวเองขณะที่บินเป็นฝูงอยู่เหนือพื้นที่ป้องกันทางอากาศของศัตรู โดยสามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI ตัดสินใจปฏิบัติการบนเหตุและผลด้านศีลธรรมได้เองอีกด้วย

กลุ่มเรียกร้องเสรีภาพพลเมืองหลายกลุ่ม (Civil-Liberty advocacy groups) ได้มีข้อกังวลในเรื่องการเลือกเป้าหมายเพื่อทำลายของยานบินไร้คนขับ สืบเนื่องจากเหตุการณ์โจมตี Anwar Al-Awlaki ซึ่งอันที่จริงแล้ว Al-Awlaki เป็นพลเมืองของสหรัฐฯ เองด้วยซ้ำ อย่างไรก็ตาม การใช้ยานบินไร้คนขับในปัจจุบันก็ยังไม่ได้ขัดกับกฎหมายตามสนธิสัญญาเจนีวาว่าด้วยความขัดแย้งทางทหาร (Law of Armed Conflict) ที่กล่าวว่าก่อนการโจมตีด้วยไม่ว่าจะด้วยอาวุธใดๆ ต้องมีการพิสูจน์ยืนยันแล้วว่าเป้าหมายนั้นๆ เป็นเป้าหมายทางทหาร และต้องมีการแจ้งเตือนพลเรือนให้เหมาะสม เพื่อลดการสูญเสียของพลเรือนให้มากที่สุด และหลีกเลี่ยงความผิดพลาด หรือลูกหลง (Collateral damage) ที่มากเกินไปจากการโจมตี ในทางปฏิบัติ หากผู้บังคับยานบินไร้คนขับมีข้อมูลจากเซนเซอร์ระยะไกล และข้อมูลจากระบบเครือข่ายที่แม่นยำ ผู้บังคับก็สามารถปฏิบัติตามกฎการปะทะ (Rules of engagement) เหมือนกับนักบินที่บินกับเครื่องบินรบปกติ ซึ่งจะว่าไปแล้วผู้บังคับยานบินไร้คนขับอาจจะสามารถทำการตัดสินใจในการปฏิบัติการต่อนักบินในเครื่องบินรบด้วยซ้ำไป เนื่องจากผู้บังคับยานบินไร้คนขับไม่ต้องเผชิญกับความเหนื่อยล้าขณะบิน และไม่ต้องเผชิญกับการหลั่งอะดรีนาลีนในร่างกายขณะเข้าปะทะอีกด้วย

ส่วนคำถามที่ว่าขั้นต่อไปของยานบินไร้คนขับจะเป็นอย่างไร ยานบินไร้คนขับสามารถโจมตีเป้าหมายได้ด้วยตัวเอง จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้วยข้อมูลที่มีอยู่ในตัวเองได้หรือไม่ รัฐมนตรีกลาโหมของสหราชอาณาจักรให้ความเห็นว่าก็มีความเป็นไปได้ ในเอกสารชิ้นหนึ่งที่จัดทำโดยกระทรวงกลาโหมสหราชอาณาจักรเมื่อต้นปี โดย Development, Concepts, and Doctrine Centre ถ้าระบบการควบคุมของยานบินไร้คนขับไม่ได้ละเมิดหรือขัดแย้งหลักของกฎหมายว่าด้วยความขัดแย้งทางทหารใดๆ (ความจำเป็นทางทหาร - Military necessity, มนุษยธรรม - Humanity, ความเหมาะสม - Proportionality และความสามารถในการแยกเป้าหมายทางทหารออกจากพลเรือน - Ability to distinguish military targets and civilians) และกฎการปะทะ (Rules of engagement) มีความถูกต้องเหมาะสม การโจมตีด้วยยานบินไร้คนขับก็ไม่ได้ขัดกับธรรมเนียมปฏิบัติของสงครามแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามการทดสอบซอฟต์แวร์ และการรับรองความปลอดภัยของระบบยานบินไร้

คนขับนั้น เป็นเรื่องที่ยากและใช้งบประมาณสูง รวมทั้งในเรื่องของความเหมาะสมในการโจมตี (Proportionality) ซึ่งต้องอาศัยคำจำกัดความที่ชัดเจนและการตีความทางกฎหมายที่ซับซ้อน ซึ่งผู้จัดทำเอกสารดังกล่าวได้สรุปไว้ตอนท้ายว่า เมื่อเทคโนโลยีพัฒนาไป และเมื่อมีขีดความสามารถทางการทหารใหม่ๆ เกิดขึ้น ผู้ที่มีหน้าที่ออกนโยบายจำเป็นต้องตระหนักถึงความเป็นไปได้ของกฎหมายที่จะมารองรับเทคโนโลยีนั้นๆ และต้องให้คำปรึกษาด้านกฎหมายตั้งแต่เนิ่นๆ เมื่อมีการจัดซื้อจัดหาระบบใหม่ๆ นั้น

David Deptula นายพลเกษียณอายุซึ่งปัจจุบันยังคงทำงานให้กับหน่วยปฏิบัติการข่าวกรองและสอดแนมของกองทัพอากาศสหรัฐฯ ได้ให้สัมภาษณ์ใน Jane's Defence Weekly ก็ได้กล่าวเห็นด้วยโดยให้ความเห็นว่าอันที่จริงแล้ว ด้วยเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน เราแทบจะสามารถทำให้ทุกอย่างทำงานด้วยตัวมันเองได้ แต่ปัจจัยที่จะจำกัดความสามารถตรงนั้นได้ก็คือ “นโยบาย” ส่วน Mark Maybury หัวหน้านักวิทยาศาสตร์กองทัพอากาศได้ชี้ให้เห็นว่าในการใช้ยานบินไร้คนขับในปัจจุบันนั้น อะไรก็เกิดขึ้นได้ การที่จะพัฒนา ยานบินไร้คนขับให้ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพเต็มร้อยนั้นยังคงต้องอาศัยเวลาอีกทศวรรษหรือมากกว่านั้น แม้ผู้เชี่ยวชาญเรื่องยานบินไร้คนขับทั้งหลายก็ยังคงให้ความเห็นตรงกันว่า แม้ว่าสักวันหนึ่งยานบินไร้คนขับจะสามารถทำงานได้เองโดยไม่ต้องมีผู้ควบคุมบังคับโดยตรง แต่สุดท้ายก็ต้องจัดให้มีคนเข้าไปบังคับควบคุมอยู่ดีอย่างน้อยก็เพื่อติดตามดูแล และจัดขบวน หากเกิดข้อผิดพลาด

นอกจากนี้ปัญหาทางศีลธรรมก็ยังมีข้อถกเถียงกันอยู่ แม้ว่าจะไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับสงครามใดๆ ที่บังคับให้ทหารทุกคนที่ตัดสินใจร่วมรบต้องเข้าไปเสี่ยงภัยด้วยตัวเองในสมรภูมิ แต่การที่คนๆ หนึ่งสามารถบังคับยานบินไร้คนขับจากฐานทัพอากาศเนอรัวคา นังยั้งศัตรูเป็นโหลๆ ในป่ากีสถาน และตกเย็นหลังจากนั้นก็ขับรถกลับบ้านไปกินอาหารมื้อค่ำกับครอบครัว ก็ยังเป็นภาพที่น่ารังเกียจในมุมมองทางศีลธรรม ข้อพิเศษของหน่วยที่ทำงานกับยานบินไร้คนขับเช่นนี้ กำลังจะสร้างภาพให้สหรัฐฯ เป็นคนชี้ตลาดที่โจมตีคนหรือประเทศอื่นๆ ขณะที่ตัวเองหลบอยู่ในกำบัง พร้อมกับเทคโนโลยีอันก้าวหน้าของตน และถ้าหากมองเลยไปยิ่งกว่า จะเห็นได้ว่าการครอบครองยานบินไร้คนขับ หรือยุทโธปกรณ์หุ่นยนต์อื่นๆ จะทำให้ความจำเป็นของการเจรจาทางการเมืองลดลง และจะลดความอดทนอดกลั้นระหว่างกันอีกด้วย Robert E. Lee นายพลแห่ง Confederate Army ในอเมริกายุคศตวรรษที่ 19 ได้เคยกล่าวไว้ว่า “เป็นการดีแล้วที่ให้สงครามเป็นสิ่งน่ากลัว เพราะเราจะได้ไม่หลงรักมันมากเกินไป” (“It is well that war is so terrible, otherwise we would grow too fond of it.”) แต่ยานบินไร้คนขับนั้นอาจจะทำให้ผู้นำทั้งหลายเป็นผู้หลงใหลสงครามมากขึ้น

อันที่จริง มีสิ่งที่มีกรรมค่างว่ำนั้ที่คอยขัดขวางการเติบโตและพัฒนาางการยานบินไร้คนขับ Peter Singer ผู้อำนวยการศึกษาความเป็นไปได้ทางการทหารในศตวรรษที่ 21 ของ Brookings Institution หน่วยงานคลังสมองที่ตั้งอยู่ใน Washington D.C. กล่าวไว้ว่าในช่วงเวลาที่งบประมาณด้านการทหารถูกตัด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อและพัฒนาางานบินไร้คนขับนั้น ต้องต่อสู้อย่างหนักกับพลังของมวลชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหัวอนุรักษ์ ซึ่งรวมถึงข้าราชการทหารที่ไม่เห็นด้วย(กับยานบินไร้คนขับ) นักขับเครื่องบินรบ และสมาชิกรัฐสภาทั้งหลายที่ยังมีผลประโยชน์อยู่ในธุรกิจและโครงการผลิตอาวุธแบบดั้งเดิม แต่อย่างไรก็ตาม Peter Singer ได้สรุปไว้ว่าในสภาพแวดล้อมที่มีปัญหาด้านงบประมาณเช่นนี้ เป็นเรื่องธรรมดาที่การเปลี่ยนแปลงต่างๆ จะมีอุปสรรคจากคนรุ่นเก่า และความที่ยังไม่เชื่อใจและวางใจ แต่สุดท้ายแล้วประวัติศาสตร์ก็แสดงให้เห็นอยู่ตลอดคมาว่าไม่มีใครสามารถหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อสองปีที่แล้ว นาย Robert Gates อดีตรัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ ได้กล่าวไว้ว่า F-35 จะเป็นเครื่องบินรบรุ่นสุดท้ายที่มีคนขับ แม้ความคิดดังกล่าวจะยังคงต้องอาศัยเวลาอีกสักพัก แต่ที่แน่ๆ ตอนนี้นักบินเครื่องบินรบทั้งหลายได้กลายเป็นสิ่งมีชีวิตใกล้สูญพันธุ์ (Endangered species) ไปเรียบร้อยแล้ว

*****

www.geozigzag.com